

[Poul Boeg.]

at dette lovforslag vil være uegnet til at blive sendt ud til folkeafstemning.

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Jeg vil gerne stramme og begrunde svaret til hr. Gert Petersen noget.

Hvis jeg havde svaret ja, havde jeg stillet staten som kreditor bedre end andre kreditorer. Det er efter min opfattelse ugørligt. Jeg mener ikke, at en minister kan tillade sig i et svar fra folketingets talerstol at stille staten som kreditor anderledes end andre kreditorer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 89 stemmer mod 82; 1 medlem stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om udbyttebegrænsning m. v.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 42) findes i tidenden sp. 2252).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges med 108 stemmer mod 48; 16 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om priser og avancer.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 72) findes i tidenden sp. 2259).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Lysholt Hansen (S):

Monopolrådets formand, professor von Eyben, udtaler i dag til Politiken:

„Vi kan vente en stribe af prisstop, når denne lov om priser og avancer træder i kraft 25. februar. Det er simpelt hen nødvendigt for, at monopoltilsynet kan fastlægge konkrete retningslinjer for de enkelte brancher.“

Jeg vil gerne bede om handelsministerens kommentar til denne udtalelse. Jeg mener nemlig ikke, den kan stå for en nærmere prøvelse. Så vidt jeg læser lovforslagets forskellige paragraffer, og også i henhold til de drøftelser, vi har haft i udvalget, er der ikke grundlag for en udtalelse som denne. Hvis man læser lovforslagets § 8, ser man, at den siger:

„Såfremt monopoltilsynet inden for et vare- eller ydelsesområde eller en branche konstaterer urimelige priser, takster eller honorarer, påhviler det tilsynet at bringe forholdet til ophør ved foranstaltninger i medfør af § 6.“

I lovforslagets § 6 er disse regler som nævnt fastsat, og jeg vil i den henseende også gerne gøre opmærksom på, at jeg vil tro, at professor von Eyben er ukendt med de svar, der er afgivet til erhvervsudvalget om, hvorledes man har at forholde sig ved prisfastsættelsen, hvor ministeren bl. a. i besvarelse af spørgsmål 26 siger til os, at han finder, at kostprisprincippet må være udgangspunkt for prisfastsættelser, og at dette princip kun undtagelsesvis bør fraviges.

Jeg synes altså, der bl. a. i dette svar er lagt nogle ganske klare retningslinjer — det synes jeg i øvrigt der er både i betænkningen og i alle de øvrige svar — for, at der ikke er grundlag for et sådant generelt prisstop for en række brancher. Jeg kan i hvert fald sige, det har ikke været inde i drøftelserne, og jeg beder ministeren bekræfte, at han deler den opfattelse her, at det kun er, hvor man konstaterer urimelige priser, og hvis man konstaterer sådanne, det bliver nødvendigt at dekretere et stop.

Stetter (KF):

Jeg har hidtil været af den opfattelse, at monopolrådet ønskede en udvidet bemyndigelse i prisloven for bedre at kunne klare tilsynets opgaver. Jeg har ligesom hr. Lysholt Hansen i dag til morgen læst Politiken, og jeg kan her konstatere, at monopolmyndighederne absolut ikke har noget ønske om at få en sådan udvidet bemyndigelse.

Hr. Lysholt Hansen refererede kun ganske kort fra dette interview. Jeg bliver desværre nødsaget til at omtale interviewet noget grundigere. Monopolrådets formand, professor von Eyben, siger nemlig, at den nye lov lægger det 100 pct. op til monopolmyndighederne at vurdere, hvad der er rimeligt med hensyn til priser og avancer. Derfor er man nødt til, siger proessoren, at lave prisstop, der skal strække sig over højst 6 måneder inden for en række brancher, således at monoptilsynet kan få lejlighed til hensigtsmæssige ordninger for hver enkelt branche. En sådan arbejdsro skulle give mulighed for at lave kalkulationer, der er ideelle for de enkelte brancher, og det giver således mulighed for mere smidighed, end vi har i øjeblikket, siger monopolrådets formand. Men så slutter formanden:

„Men det betyder et pokkers arbejde for monoptilsynet, og det overstiger helt min fantasi, hvordan tilsynet skal klare denne opgave.“

Nu beder jeg medlemmerne om at lytte, for professoren slutter:

„For rent praktisk betyder det jo, at monopolrådet skal fungere som lovgiver for hver enkelt branche“, og så kommer der en sarkastisk eftersætning: „Vi kan kun takke for æren.“

Dette folketing er med andre ord i færd med at overgive lovgivningsmyndigheden på disse vigtige felter til monopolrådet, som takker og betakker sig for æren. Det er med andre ord ikke monopolrådet, som har ønsket en udvidelse af bemyndigelserne. Jeg kunne opfatte hr. Lysholt Hansens tale således, at det er socialdemokratiet, som har ønsket disse bemyndigelser.

Men er det virkelig handelsministerens oprigtige ønske, at dette skal gennemføres? Er det i virkeligheden handelsministeren, den liberale handelsminister, som vil være med til at gøre monopolrådet til enevældig lovgiver for det samlede erhvervsliv? Jeg

nægter at tro på det, og jeg må derfor opfordre handelsministeren til at kommentere disse udtalelser fra monopolrådets formand og også at give svar på de stillede spørgsmål.

Handelsministeren (Nyboe Andersen):

Jeg skal først i anledning af hr. Lysholt Hansens bemærkninger sige, at jeg har talt med monopolrådets formand, professor von Eyben, her til morgen, og han har bemyndiget mig til at sige fra denne talerstol, at når den pågældende artikel giver det indtryk, at der skulle blive tale om en stribe af prisstop, så har han ikke brugt et sådant udtryk. Han er helt indforstået med, at det ikke ligger i det lovforslag, der nu kommer til afstemning, at det skal kunne bruges til noget, der minder om et generelt prisstop. De bemyndigelser, der ligger i § 6, som jo ikke er nye bemyndigelser, men som også findes i den nuværende lov, må nødvendigvis bruges efter nøje overvejelse i hvert enkelt tilfælde og ikke en bloc på nogen generel måde. Heri er professor von Eyben enig og har som sagt ikke udtrykt det, der ligger i ordene „stribe af prisstop.“

Til hr. Stetter vil jeg dernæst gerne sige, at jeg ikke ved, hvorfra hr. Stetter har fået det indtryk, at monopolrådet skulle have rettet nogen henvendelse, der gik ud på, at man ville have en ny prislov. Det er jo ikke monopolrådets opgave at anmode om lovgivning, at være et politisk organ, men det er monopolrådets opgave at administrere den til enhver tid af folketinget givne lovgivning. Det er klart, at når jeg har ønsket at fremsætte en lovgivning som denne, også indeholdende § 8, så er det, fordi der efter mange års leven med den stive generelle kalkulationsregel var brug for at få den ophævet og opnå den større smidighed, som netop professor von Eyben siger at man vil opnå med den nye lov, og som også han betragter som en fordel.

Jeg vil gerne sige, at udtrykket, at monopolmyndighederne skulle være lovgiver for hver branche, helt enkelt ikke kan være rigtigt. Det er monopolrådets og monoptilsynets opgave at anvende loven på grundlag af dens indhold og de bemærkninger, fortolkninger, som er blevet knyttet til den under behandlingen her i tinget.

Jeg har allerede sagt, at § 6 med de be-

[Handelsministeren.]

myndigheder, den indeholder, stort set er noget, vi har allerede under den nuværende lovgivning. § 8 er ny, men § 8 henviser jo, når det drejer sig om nærmere at definere, hvad urimelige priser er, netop til § 7, og vi har jo brugt mange møder og mange timer i erhvervsudvalget på at få klargjort, hvad der ligger i de forskellige bestemmelser i § 7. Vi har talt om renteomkostningernes indregning i priserne, har talt om lønomkostningerne, begrebet nødvendige omkostninger, vi har talt om kostprisprincip, begrænset anvendelse af genanskaffelsesprincip, vi har talt om indregning af indehaverens og ægtefællens arbejdsindsats, den produktive og den administrative osv.

Den grundige behandling af dette lovfor-slag, som vi har haft i erhvervsudvalget, er netop gået ud på at afgrænse rækkevidden af § 8 ved at fastlægge grundlaget for bestemmelserne i § 7, så det stod klart, hvad der ligger i denne lovgivning. Derfor er det fuldstændig misvisende at tale om, at monopolrådet nu skulle være, som hr. Stetter sagde, enevældig lovgiver, og at folketinget skulle have sat sig ud af funktion. Jeg mener netop, at vi med megen omhu har defineret grundlaget for monopolrådets virke.

Stetter (KF):

Jeg har ikke refereret interviewets overskrift. Jeg erkender da, at professor von Eyben ikke har noget som helst ansvar for overskriften. Det ved vi jo alle sammen.

Det forekommer mig, at handelsministeren taler helt uden om sagens kerne. Det drejer sig jo hverken om § 6 eller § 7, der er kendte bestemmelser. Det drejer sig om den nye bestemmelse i § 8, hvorefter tilsynet har pligt til at gribe ind. Dette folketing giver myndighederne en pligt til at gribe ind og bestemme rimelige priser og avancer. Det er herom, monopolrådets formand siger, at man hermed giver monopolrådet en myndighed til at fungere som lovgiver for hver enkelt branche. Det er ikke mig, der siger det. Det er monopolrådets formand, og han

må dog vide, hvad han taler om. Han har stor erfaring.

Det er muligt, jeg har været naiv, når jeg troede, at det var monopolmyndighederne, som ønskede denne lovgivning. Jeg kunne da ikke forestille mig, at det var en liberal handelsminister og en liberal regering, som ønskede dette. Jeg måtte da tro, at ud fra den praksis, man havde, mente man, at dette kunne føre til et bedre resultat. Handelsministeren må undskylde, at jeg har haft den opfattelse.

Jeg kan altså ikke på noget punkt få mere ud af handelsministeren, forstår jeg. Jeg synes, det er tragisk, og det er deprimerende, at dette folketing, som efter valgdagen den 4. december 1973 har fået en sammensætning, der vel må betegnes som mere liberal end den sammensætning, der fandtes før den 4. december, at dette folketing har så ringe forståelse for erhvervslivets i forvejen trange vilkår, at man nu kommer med dette, som jeg må betegne og vurdere som et overgreb. Hvis monoptilsynet, monopolrådet, skal forsøge at efterleve denne tekst, ja, så skal der jo ansættes i massevis af medarbejdere, og så bliver der tale om overgreb. Jeg ved ikke, om monopolrådet måske vil sige: all right, vi har fået en umulig opgave, og så må vi i virkeligheden være noget i retning af lovbrydere, for vi kan ikke løse den opgave. Men jeg synes, det er lige tragisk i begge tilfælde.

Jeg må her, et minut i 12, appellere til dette liberale folketing om at nægte denne lovgivning fremme.

Handelsministeren (Nyboe Andersen):

Det var ganske rigtigt ikke hr. Stetter, der referede til overskriften på dette interview, det var nemlig hr. Lysholt Hansen, og det var til hr. Lysholt Hansen, jeg rettede mit svar vedrørende denne overskrift.

Må jeg igen sige til hr. Stetter: det er rigtigt, at monoptilsynet efter § 8 har pligt til at gribe ind. Men så satte hr. Stetter punktum. I § 8 står jo, at man har pligt til at gribe ind, når tilsynet „konstaterer urime-

[Handelsministeren.]

lige priser . . .“ osv. Og hvad er urimelige priser? Ja, det fastlægges i § 8, stk. 2, at urimelige priser foreligger, hvis det, der er bestemt efter § 7, overstiges. Denne § 7 er det, som jeg før sagde, vi har arbejdet for at præcisere gennem alle vore forhandlinger. Så er det, uanset hvem det er, der bruger udtrykket, urimeligt at hævde, at monopolrådet herefter skal være lovgiver. Jeg finder, at der er skabt en tilfredsstillende klaring af, hvad § 7 dækker.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 108 stemmer mod 48; 16 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen på Færøerne. (Ændring af skoledirektionens sammensætning).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 51) findes i tidenden sp. 2040).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling satte til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til socialministeren af Eva Gredal, Erlendsson, Peter Holst, Grethe Philip, Simonsen, Ingolf Knudsen, Ebba Strange, Inge Krogh, Hanne Reintoft og Ib Christensen:

„Hvilke oplysninger kan ministeren give om åndssvageforsorgens planlægning, herun-

der også om træningsskoler og decentralisering af åndssvageforsorgen i forbindelse med den sociale bistandslov?

Kan ministeren oplyse, hvorvidt overholdelsen af rammebevillingerne har betydet en forringelse af de åndssvages forhold?

Vil ministeren i givet fald søge bevillingsrammerne forhøjet?“

(Foresp. nr. II).

Ordføreren for forespørgerne (Eva Gredal):

Der er blevet udtrykt undren over, at vi har en forespørgselsdebat af den art, som vi har her i dag. Man er gået så vidt, at man har kaldt det en historisk begivenhed. Jeg må sige, at jeg finder det ganske naturligt med en sådan debat. Der er ganske givet et stort behov for at få klarhed over en række forhold inden for åndssvageforsorgen.

I november måned lovede jeg som minister en redegørelse her i foketinget for åndssvageforsorgens forhold, og jeg er glad for, at vi i dag behandler en forespørgsel til den nuværende socialminister, så vi kan få oplysningerne frem.

Vi får alle en række ofte modstridende oplysninger om forholdene, oplysninger, der i mange tilfælde virker forvirrende og også foruroligende, ikke mindst for forældre og pårørende til åndssvage.

At samtlige partier går sammen om en forespørgsel til ministeren i en sag af denne art, må anses for rigtigt. Der kan anstændigvis ikke slås politisk mønt på denne sag. Den gruppes forhold, vi drøfter her, må ligge alle uden undtagelse stærkt på sinde, hvorfor vi gerne vil anmode ministeren om en redegørelse omkring de stillede spørgsmål.

Socialministeren (Jacob Sørensen):

Ved besvarelsen af det rejste spørgsmål om, hvilke oplysninger jeg kan give om åndssvageforsorgens planlægning, må det være naturligt for mig at gå ud fra de retningslinjer, der er lagt til grund ved udarbejdelsen af socialstyrelsens og socialministeriets bidrag til PP II. Dette materiale har jeg foranlediget uddelt til tingets medlemmer, og jeg skal derfor henvise hertil med hensyn til enkeltheder.

Må jeg indledningsvis understrege, at perspektivplanen er en konsekvensanalyse, der